

Beredskap!

"Beredskap!" är ett skolprogram på Jamtli för årskurs 9, som kom till under 2022 som en följd på händelserna i Ukraina och som ett sätt för museet att bidra till historiskt perspektiv och ökad förståelse för det som händer. Programmet genomfördes med 28 skolklasser 2022 och 39 klasser 2023.

I ett 3 timmar långt program deltar eleverna först i ett historiskt rollspel på Jamtlis friluftsmuseum. Rollspelet utspelar sig i Beredskapstiden 1939-1945 och eleverna landar i några olika scener. Scenerna fokuserar bl a på den norska flyktingströmmen till Jämtland, den ökade militära beredskapen längs den norska gränsen, och eftergiftspolitikerna gentemot Tyskland. Rollspelet genomförs av 4 aktörer i olika roller, som interagerar med eleverna. Eleverna får ta roll som t ex norska flyktingar och inkallade soldater och får uppleva både dramatik och utmaningar. Journalfilmer i en 40-talsbiograf förstärker upplevelsen.

Rollspelet utmynnar i ett reflexionspass som leds av Jamtlis pedagoger. Det historiska rollspelet blir utgångspunkt för samtal kring Sveriges och Europas hjälp till de ukrainska flyktingarna, Sveriges nya beredskapsläge med utökad värnplikt och uppdatering av skyddsrum, Sveriges NATO-medlemskap, Rysslands roll efter kalla kriget etc. I reflexionspasset används både historiskt och nutida bild/filmmaterial, och som verktyg för diskussion används mentometerfrågor. De historiska upplevelserna bidrar till ökat intresse bland eleverna och ger perspektiv på det som sker i Ukraina och Europa idag.

Programmet är ett exempel på hur historia kan användas som verktyg för att förstå komplicerade och svåra händelser i samtiden. Det ger möjlighet att se likheter, men också skillnader, mellan Beredskapstiden och idag.

Metoden att först ge starka upplevelser i form av ett dramatiskt rollspel gör eleverna omtumlade och engagerade, vilket bidrar till ökat intresse för nutidsfrågorna. Kriget i Ukraina är annars för många elever diffust och avlägset från den egna vardagen. Här stärks känslan av att detta också handlar om oss. Att använda filmklipp och digitala verktyg för reflexionen ger variation och ökat fokus.

Programmets innehåll har koppling både mot historieämnet, 2:a världskriget, och samhällskunskap med koppling till krig/konflikt och globala samarbeten.

Elever och lärare har uttryckt stor uppskattning och programmet kommer erbjudas även hösten 2024.

Bilder från rollspel oktober 2022

På flykt från Norge oktober 1942, vid den tyskövervakade sv-no gränsen

Inkallade soldater på utbildning november 1943

På bio under Midsommarkrisen juni 1941